

O istotności nudy w życiu społecznym. Zjawisko nudy w środowisku uniwersyteckim

Prawdopodobnie każdy doświadczył w swoim życiu momentów nudy – jest to jedna z podstawowych emocji człowieka. Na ogół jest postrzegana jako stan niepożądany a nawet wstydlivy, stąd w wielu wypadkach mało się o nudzie mówi. Chyba, że nasza nuda spowodowana jest przez kogoś/coś innego, np. przez prowadzących nudne zajęcia na uniwersytecie czy w szkole.

Projekt jest kontynuacją i rozszerzeniem wcześniejszych badań nad nudą studentów w trakcie zajęć uniwersyteckich (Finkielsztejn 2013). Jego celem jest udowodnienie na podstawie istniejących badań nad nudą, że jest to istotne społecznie zjawisko, które powinno zostać gruntowniej przebadane, nie tylko w psychologii, w której to dziedzinie powstaje najwięcej badań o nudzie, ale również w innych naukach, w tym w socjologii. Badanie ma również za zadanie opisać i przeanalizować interakcyjny, relacyjny wymiar nudy. Głównym celem projektu jest jednak opis i analiza nudy prowadzących zajęcia uniwersyteckie. Badanie ma odpowiedzieć m.in. na pytania o to, czy prowadzący się nudzą, jeśli tak, to w jaki sposób to się objawia, w jakich sytuacjach się zdarza, jak postrzegają oni nudę swoich studentów, czy ją zauważają, czy i jak na nią reagują a także jak postrzegają i rozumieją nudę jako taką niezależnie od kontekstu akademickiego.

Głównym sposobem uzyskania odpowiedzi na te pytania będą indywidualne wywiady pogłębione z prowadzącymi zajęcia oraz obserwacja uczestnicząca na zajęciach uniwersyteckich, zebraniach pracowników uniwersytetu oraz konferencjach naukowych. Badanie obejmować będzie prowadzących na wszystkich szczeblach ich akademickiej kariery od doktoratu do profesury (głównym kryterium doboru będzie fakt prowadzenia zajęć ze studentami), reprezentujących możliwie jak najszerszy zakres dziedzin naukowych wykładanych na uniwersytecie (nauki humanistyczne, społeczne, ścisłe oraz lingwistyczne).

Głównym powodem podjęcia tematyki nudy na uniwersytecie jest zauważalny brak tego typu opracowań oraz rozpowszechnienie nudy na uniwersytecie, które obserwuję od kilku lat jako student i doktorant. Brak jest socjologicznych rozpraw o nudzie, a te które powstały analizują to zjawisko raczej w makroskali, niż na poziomie jednostek i grup. Dominuje raczej refleksja teoretyczna o historyczno-kulturowym odchyleniu oraz badania psychologiczne w paradygmacie ilościowym (skale, ankiety). Brakuje natomiast badań empirycznych, co wyraźnie widać na przykładzie edukacji wyższej, w szczególności zaś nauczycieli akademickich, którzy są jedną ze słabiej przebadanych grup zawodowych. Badanie wpisuje się w zakres tematyczny socjologii pracy i socjologii emocji, które jak dotąd nudy nie badały. Jest to więc kolejny powód, dla którego warto rozwijać refleksję na ten temat, szczególnie, że badania z innych dziedzin pokazują, jak duży wpływ potrafi mieć nuda na satysfakcję z pracy i jej jakość.